

**Collectanea medica inauguralia, sive systematis vasorum absorbentium
succincta descriptio ... / [Lambertus Lucas van Meurs].**

Contributors

Meurs, Lambertus Lucas van.
Universiteit van Harderwijk.

Publication/Creation

Hardervici : Apud Joannem Moojen, [1786]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fgu6vcec>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

COLLECTANEA MEDICA
INAUGURALIA,
SIVE
SYSTEMATIS VASORUM AB-
SORBENTIIUM SUCCINCTA
DESCRIPTIO.

QUAE,
ADNUENTE SUMMO NUMINE,
EX
AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI
IOH. HERM. SCHACHT,

S. THEOL. DOCT. ET PROF. PRIMARIJ, THEOL. AUTEM TYPICAE
AC PROPHETICAE ET ANTIQUITATUM SACR. ORDINARIJ,
ACADEMIAE ITEM A CONCIONIBUS SACRIS,

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,
NOBILISSIMAEQUE FACULTATIS MEDICAE DECRETO,

PRO GRADU DOCTORATUS

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS,

PUBLICO AC SOLENNI EXAMINI SUBMITTIT

LAMBERTUS LUCAS VAN MEURS,
ARNHEMIA GELRUS.

SOCIET. REG. MED. UT ET SOCIET. HIST. NATUR. STUDIOS.
AC SOCIET. CHEM. EDINENSIIUM SODALIS.

A. D. VIII. JUNII MDCCLXXXVI. H. L. Q. S.

H A R D E R V I C I,
APUD JOANNEM MOOJEN,
ACAD. GELR. ZUTPH. TYPOGR. ORD.

Expertus: Vro Staughton
S. H. O
auctor.

*Veneror inventa sapientiae, inventoresque; adire tamquam mul-
torum hereditatem juvat. — Mibi ista acquisita, mibi laborata
sunt. — Sed agamus bonum patrem familiae; faciamus amplio-
ra quae accepimus, major ista haereditas a me ad posteros trans-
eat. — Multum adhuc restat operis, multumque restabit, nec ul-
li nato post mille saecula praeccludetur occasio aliquid adhuc ad-
jiciendi. —*

SENECA Epist. 64.

P A T R I . O P T I M O

F R A N C I S C O . V A N . M E U R S

P I U S . F I L I U S

L . L . V A N . M E U R S

L. B.

PATR. OPTIMO

FRANCISCO. VAN. MEURS

P. I. U. S. F. I. L. I. U. S.

L. B. VAN. MEURS

L. B.

Legi academicae, conscribendi operis alicujus tentaminis inauguralis loco habendi, pariturus, dum peregrinarem, haeserat animus plenior de systemate vasorum absorbentium toto tractatum edendi, quod contineret historiam, anatomiam, physiologiam, atque pathologiam hujus systematis vasorum, minus sane jam cogniti. — Persequendo & exsequendo scopo multum a me impensum fuit temporis, nec frustraneo tentamine, quod ipse mihi gratulor, operam perdidi. —

Enim vero plurimam, eamque difficillimam, operis partem jam perfeceram, propriisque institutis dissectionibus atque injectionibus eo perveneram usque, ut tabulas illorum vasorum in C. H. exarare potuerim. —

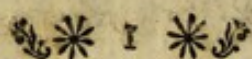
Verum inopinato morbi, mense Januario & Februario, aggressu, quod inceptum fuerat ab omni parte perficere nolens volens prohibitus sum. — Jam autem, quum terminati limites sint palestra academicae, quos

excedere multa vetant, proposito scopo necessario valedicendum fuit, atque, urgente tandem temporis penuria, ipso quoque amicissimo promotore, fidelissimo semper & ad rogamus usque colendo praeceptore, clar. FORSTEN suatore, schema operis incepti, collectaneorum forma, pro tentamine inaugurali offerre ratum duxi. —

Ne quis vero putet, plane a me derelictum esse edendi operis, magna pro parte jam elaborati, propositum! — talia non fert animus; ut perfectum magis atque attentiori examine dignius illud lectoribus meis tradatur, est, quod vellem. —

Haec interim accipiant collectanea, tentaminis academici loco. — Inserviant haec, ut normam monstrant, ad quam opus, postea edendum, dirigendum esse censui; faveant hisce beneyoli, ne ab opere, jam incepto deterreant me penitus; — faveant, ut stimulus addatur pectori publicae utilitati unice devoto, quamque omni opera, quantum in se fuerit, promoveri nunquam desinet.

Valete!

COLLECTANEA MEDICA
INAUGURALIA.

SYSTEMATIS VASORUM ABSORBENTIIUM
SUCCINCTA DESCRIPTIO.

I. HISTORIA.

Quo perfectior sit artis alicujus theoria, eo certior praxis; nec unquam hujus errores penitus eliminari posse videntur, nisi purgata prius theoria.

An Mechanices artificia, instrumenta, perfecta fuere unquam, antequam materiae, ad construendas machinas necessariae, proprietates clariori in luce apparuere?

Nec fallit haec regula in Mechanismo Corporis Humani: Subtilior singularum corporis nostri partium investigatio, cognitio, distinctam magis reddit oeconomiam ex omnium partium harmonia profluentem; quo magis autem distincta sit vera H. C. oeconomia, eo certior dijudicatio de parte laesa; quo facilius appareat in pathologicis functionis cujusdam laesio, eo firmiori insitens basi, eo dijudicatus, sua Practicus adaptat media.

Artis Hippocraticae fata si lustremus hanc veritatem in aprico positam conspicere licet: — enim vero neglecta curatio fabricae corporis investigatio labantem semper comitem habuit praxin; — illudque verae C. H. structurae studium saepissime a medicis, pro ludibrio & contemptu ferme dixerim, fuisse habitam, prohi dolor! nimium loquendi causa datur.

Veteribus sic quaedam fuere cognita, quae posteri neglexerunt iterum desidiosi; — hinc denuo prius cognitorum oblitio, turpisque regeneratae quasi ignorantiae genuina fons aperta.

Sic quoque videntur HEROPHILUS, HIPPOCRATES, ERASISTRATUS atque GALENUS quaedam de vasis lymphaticis vel certo novisse, vel subolfecisse saltem, quae demum omnino neglecta sunt, atque oblita, usque dum ASELLIUS A°. 1622. absorbentia vasa in intestinali tubo casu denuo detexit fortuito.

Quos ille habuit numerosos valde adversarios, obrectatores, luce meridiana clarius probant, quantum a vero investigandi, naturam perquirendi, artemque, ita observatis perficiendi studio alieni fuerint prisci. —

Purgata autem magis arte a praedecessorum segnitie, viguit magis Anatomia post VESALIUM, viguitque totus Medicinae ambitus: —

Redierunt tandem naturam scrutantes posteri in verum tra-

tramitem, a parentibus derelictum; quae prisci tradiderant examini subjecerunt, atque laboriosis comprobarunt tentaminibus, quae vel tenebris obvoluta, vel penitus quasi oblita per aevum manserant. —

PECQUETUS, EUSTACHIUS, RUDBECKIUS, atque TH. BARTHOLINUS absorbentium vasorum cognitionem novis observatis atque investigationibus naturae laboriosis coeperunt restaurare; — plura addidit felix atque indefessus Anatomes cultor RUYSEIUS; valvulas ille in lymphaticis vasculis detexit, descripsitque accurate. —

Lymphologiam tradidit aestumatione dignissimus NUCKIUS: — Sed mirum utique, post tot diligentissime factas lucubrationes ne quidquam ulterius incrementi per plures annos habuisse lymphaticorum vasorum studium; — filuit ferme Anatomicorum hac in palaestra gnavitas, quin immo post NUCKIUM ab opere quasi desistendum censuerunt, ac si ille durum hoc, *non plus ultra* jam addidisset; quod ipse sentit quoque MECKELIUS pater, dum scribat "nova post
„ NUCKIUM, aliosque praeclaros viros, in his detegere, a-
„ deo sane impossibile pluribus videri posset, ut his potius
„ supersedere satius quivis ducere non erubuerit." — (a)

Verum quae postea ab eodem hocce Viro Illustri, a GUILIELMO atque JOANNE HUNTERO fratribus, a MONROO filio,

A 2

HEW-

(a) in *Diff. Epist.* de vasis Lymphaticis glandulisque conglobatis, ad HALLERUM.

HEWSONO, CRUICKSHANK, SHELDONO, aliisque tradita sunt, ne minime quidem perfectioni praedicatae adaequatum fuisse systema hoc absorbentium vasorum monstrant; quo magis defudarunt recentiores, diligentioresque illi Anatomici in investigandis absorbentibus vasis per totum C. H., tanto magis deficientem invenerunt eorum catalogum a praedecessoribus traditum, & multum quoque abest, ut jam omnia perfecta habenda sint, multum adhuc deficit, non nisi strenua operis navigatione eruendum tandem.

Interim fateri cogimur, maximam laudem, ni fere palmam ab Anglis hac in palaestra jam esse reportatam, & jure merito. —

Enim vero, lymphaticorum historia nullibi perfecta magis quam inter Anglos, strenuos utique atque diligentes artis anatomicae cultores. — Glorientur illi saeculum & quod excurrit abhinc factum HARVAEI de circulatione sanguinis vera inventum; glorientur magis jam perfectam, atque ad culmen fere deductam, lymphaticorum historiam sua in insula: — gaudeant tanto magis, dum anatomicorum nullus ac medicorum per rari nova haec de vasis lymphaticis facta observata ambabus ulnis grati admodum accipere recusent. Aliud autem fuit HARVAEI inventi fatum, quod plurimis iisque pergravibus non tantum objectionibus vexatum, at quoque a segnioribus fronte effraenata plane rejectum fuit.

Non autem lymphaticorum investigationi adhuc superse-

dendum judicaverim, defunt adhuc totius systematis ad naturae normam ductae delineationes, plurimorum Organorum absorbentia hucdum in cognita sunt, a quibusdam saltem ita habentur, licet revera non sint; id igitur, quod deest, perficiatur adhuc gnaviter; cui scopo & meum, quantum licuerit, in opere post hac edendo, adjectis tabulis, auxilium praestare, est quod animo volvi: — Num quid perfecerim, neque frustra operam perdiderim, judicet aequus lector. —

Ho. *A N A T O M E.*

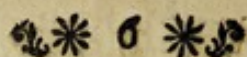
Docet autem Anatome, facili satis injectione quam plurima in extremitatibus inferioribus dari vasa lymphatica si-
ve absorbentia; licet HALLERUS (b) dicat: — "Se in artubus nunquam quidem vidisse vasa lymphatica." — HEW-
SONUS, felix quondam inter Londinenses Anatomicus, at-
que GULIELMI HUNTERI admodum familiaris, in libro, quod
dicitur *Experimental inquiries containing a description of the
Lymphatic System* (c), primus, & hucdum unicus fuit, qui
tabula adjecta duplicem, superficialem scilicet atque profun-
dum ordinem absorbentium vasorum in extremitatibus infe-
rioribus demonstravit, depinxitque admodum accurate.

A 3

§. EX-

(b) *Elem. Physiol. tom. 1. Sect. 2. pag. 170.*

(c) Latino sermone hunc librum edidit amicus inter Leidenfes Med.
Doct. J. Th. van de Wypersse titulo *descriptio systematis Lym-
phatici*; praefationem addidit HARNIUS; tanti viri ingenio atque
acumine dignissimam; qua scilicet pleraque dubia Physiologica &
Pathologica de Lymphatico Systemate examinantur, dijudicantur.

§. *EXTREMITAS INFERIOR.*

Variationes autem quasdam ab illa HEWSONI tabula observare mihi licuit: — Sic primo plexum vidi insignem vasorum lymphaticorum supra dorsum pedis dextri; — deinde glandulam in cellulosa parte intra tendinem Achillis & tibiae faciem posteriorem inveni, unde progrediebatur insignis lymphaticorum plexus gastrocnaemios obtegens musculos totamque posteriorem cruris superficiem; — itidem in cavitate, subpoplitea dicta, tres semel reperi glandulas lymphaticas. — Omnia jam extremitatis inferioris absorbentia tendunt ad glandulas in inguine sitas: — ea autem lymphatica, quae profundius sita sunt, saepius cum superficialibus dictis anastomoses faciunt; — quaeque in natibus dantur absorbentia femur ambiunt, & glandulis immiscentur ad Poupartii ligamentum, sic dictum, sitis, vel anastomosi junguntur interdum cum plexu lumbari intra abdomen.

§. *GENITALIA MASCULINA.*

Quae a Genitalibus Masculinis oriuntur absorbentia anastomosis cum absorbentibus femoralibus faciunt per glandulas superiores in inguine; tres vero ut plurimum rami majores lymphatici in dorso penis conspiciuntur.

§. *SCROTUM.*

Ab omni scroti ambitu numerosa valde exoriuntur vasa
lym-

lymphatica, quae omnia versus inguen tendunt; — confunduntur alia cum absorbentibus testiculi vasis, pleraque autem cum femoris lymphaticis juncti juxta arteriam Iliacam abdomen intrant.

§. TESTICULI.

Testiculorum lymphatica, quae numero insignia sunt, ab exteriori parte tunicae testis albugineae facili negotio mercurio replentur, eaque maxima pro parte cum vasis spermaticis abdomen intrant; nonnulli autem rami lymphatici hujus organi quandoque cum penis & scroti lymphaticis uniuntur; nonnunquam vero ad plexum lumbarem dimittit absorbentes ramulos testis, dum eorundem alii furculi mesenterii glandulas afficiant, atque ad renes decurrant; magna tandem quoque illorum vasorum pars directe petit ductum thoracicum.

§. PELVIS.

De plexu inguinali pleraque secedunt vasa absorbentia, quae pelvim perreptant, per telam cellulosa ibidem distribuuntur, atque numerosissimas intrant glandulas in pelvisitas, sicque anastomosi junguntur cum fociis absorbentibus oppositi lateris.

Caetera jam femoris lymphatica plexum formant lumbarem, ramulos inde dimittunt ad musculos abdominis, atque terminantur tandem in trunco communi sive ductu thoracico. —

§. *VESICA.*

Ab interiori vesicae parte, a glandulis scilicet pone urethrae bulbum sitis lymphaticorum truncos mercurio repletos vidi; ab externa vesicae parte absorbentia nondum quidem vidi injecta; interim & ibi dari haec vasa, diligenti scrutatione reperiunda, nullus dubito.

§. *RENES.*

Renum lymphatica duplicis ordinis sunt; — intrans nulla pelvim renis, quae profunda tum dicenda sunt; dum quatuor, quinque, vel sex rami majores supra renis superficiem distribuuntur, quos ramos majores mercurio replevi saepius per absorbentia in testis tunica albiginea immisso. —

§. *HEPAR.*

Hepatis lymphatica totam hujus visceris superficiem, dum injecta sunt mercurio, retis ad instar pulcherrime texti obtegere videntur, interjectis hinc & illinc truncis veluti majoribus, unde ramuli in diversa reptant; profunda quoque in hoc viscere adsunt absorbentia, quae vasa plerumque concomitantur arteriosa, atque cum superficialibus junguntur anastomosi.

§. *CYSTIS FELLEAE.*

Cum arteria autem cystica duo vel tres plerumque majores absorbentium rami superficiem cystidis adscendunt, atque

que in furculos dividuntur statim numerosos admodum. — Omnia vero haec hepatis lymphatica vel ad ligamentum tendunt, coronarium, vel ad dextrum hepatis ligamentum, unde juxta venam cavam atque diaphragma descendunt haec vasa, uniuntur deinde in truncum unum, qui spinam versus flectitur, atque cum capite majore diaphragmatis illius lateris deorsum progreditur, saepius glandulam adit ad finem fere capitis diaphragmatis sitam, tumque in ductum terminatur thoracicum unico ut plurimum canali.

§. *L I E N.*

Lienis absorbentia vasa similiter admodum numerosa conspiciuntur, non autem reticulata adeo ac illa in hepate; majores quidem dantur ut plurimum quinque trunci unde reliqua vasa, tamquam rami, profiliunt: — Ea, quae concavam lienis superficiem occupant vasa, atque convexae partis pleraque, unum formant eumque insignem truncum, qui juxta caput diaphragmatis majus a latere sinistro descendit, atque paululum inferius, quam truncus hepaticus, in ductum terminatur thoracicum: — antequam vero terminatur glandulam trajicit ea fere in parte abdominis sitam, ubi vasa renum emulgentia exoriuntur. — Renum lymphatica quandoque tendunt ad huncce ramum lienalem; saepius cum eo miscentur in glandula jam memorata; pluries autem unicum

tantum ad istam glandulam lymphaticam dimittunt absorbentis ramum. —

§. *CAVUM ABDOMINALE.*

Abdominis reliqua vasa absorbentia vel ad plexum tendunt lumbarem, vel in majoribus terminantur absorbentium ramis, quae supra psoam musculum ad externam arteriae Iliacae partem decurrunt, atque ut plurimum una cum intestinorum crassorum absorbentibus prope arteriam mesentericam inferiorem in cisternam terminantur lumbarem.

§. *CANALIS INTESTINALIS.*

Quae ab Intestinali tubo exoriuntur lymphatica sive absorbentia vasa ab auctoribus vulgo dicuntur vasa Lactea: — Supra intestinorum tunicam decurrunt haec transversim aliquantulum, flectuntur deinde ad mesenterium, in plures dividuntur ramos, glandulasque petunt ac trajiciunt mesentericas; — dum tenuium intestinorum vasa absorbentia in cisternam desinunt lumbarem, eo ut plurimum in loco ubi superior prodit arteria mesenterica; — verum pauciora crassorum intestinorum absorbentia cum numerosis in pelvis posteriori parte, jacentibus glandulis lymphaticis uniantur, cum vesicae absorbentibus junguntur, atque una cum illis communi quasi trunco canali inferuntur majori, ductui thoracico. —

§. *VEN.*

§. *V E N T R I C U L U S.*

Abforbentium ventriculi duplex ordo datur prouti ad superiorem aut inferiorem, vel, ut loqui amant auctores, ad majorem minoremve curvaturam hujus visceris decurrentes observantur trunci duo lymphatici principales: — Cardiam magnus lymphaticorum plexus ambit, plerasque trajicit ille plexus glandulas ad ventriculi superficiem, & prope arteriam gastricam, sitas: — forsan etiam peculiarem habent nexum cum glandulis minoribus, ea in parte cardiae admodum numerosis, ubi oesophagus septum transversum perforat: — has autem glandulas, quae glandulis BRUNNERI vel & congregatis in intestino canino glandulis figura admodum affines sunt, a nullo hucdum anatomico notatas aut descriptas novi: — desunt & mihi hucusque tentamina sufficientia, ut quid proprie sint fidenter determinare auserim. — Qui ab inferiori sive majori ventriculi curvatura prosiliunt rami lymphatici plexum formant circa pylorum, deinde duodeni intestini nonnullis, atque pancreatis abforbentibus juncti ramum interdum accipiunt lienalem, atque ad ramum tendentes hepaticum, sic tandem una cum eo in ductu terminantur Pecquetiano, sed saepius quoque solitarii hoc in canali desinunt. —

§. *P A N C R E A S.*

Numerosos quidem verum irregulares habet abforbentium

ramos pancreas, qui, cum ventriculi lymphaticis juncti, immiscentur ramo hepatico. —

In cadavere tandem feminino pro varietate partium, datur quaedam, sed laevis, absorbentium differentia. —

§. P U D E N D A E T V A G I N A.

Sic enim pudendorum atque vaginae absorbentia minus quidem cognita sunt, atque difficilior injiciuntur; — certo autem dimittunt ramos ad glandulas inguinales superiores, quod bubones, ex absorpta in lue venerea virulenta materia exorti, manifestum reddunt.

§. U T E R U S.

Uteri absorbentia, licet ipse injiciendi copiam nondum habuerim, splendidissimum tamen horum exemplar Londini videre mihi licuit in museo GULIELMI HUNTERI.

§. O V A R I A.

Nec non absorbentium in ovariis specimina monstravit mihi amicissimus in obstetriciis praeceptor Anglus LOWDERUS: — tendunt ovariorum absorbentia partim ad plexum lombarem, partim cum vasis spermaticis renem versus flectuntur; cum ramis uniuntur renalibus, sicque tandem communi trunco desinunt in canalem pecquetianum.

Uteri absorbentia cum illis ovariorum uniuntur pro parte, pro parte autem coeteri absorbentium rami ad ligamenti

refundi latus decurrunt, atque miscentur cum lymphaticis femoralibus, glandulisque in regione inguinali sitis.

§. *P L A C E N T A.*

Nec absorbentia vasa huc dum in placentis animalium demonstrata sunt, nec, si quid valeat ratio, ibidem invenientur unquam, dum absorbentia nulli naturae scopo heic loci inservire posse videantur.

Quae in thorace continentur viscera non minus ac coeterae C. H. partes absorbentium vasorum multitudine gaudent insigni.

§. *P U L M O N E S.*

Pulmonum facies ubivis serpentino ductu repentibus absorbentium vasculorum ramis tecta conspicitur; quae omnia versus bronchia tendunt; glandulis ibidem numerosissimis nigricantibus inferuntur, ductumque sic petunt lymphaticum magnum.

§. *C O R.*

Cordis superficies, quod HEWSONO incognitum, vel saltem ab eo notatum non fuit: absorbentibus gaudet ramosis pulcherrime distributis: — alter, & maior truncus, pulmonalem ambit arteriam quasi plexum eo in loco formans insignem; alter vero ramus aortam versus tendit plexumque priori similem constituit: — ramuli quidem glandulas pe-

tunt bronchiales, alii, pericardium perforantes, ad glandulam tendunt majorem ea in parte thoracis sitam ubi venarum subclaviarum unionis punctum datur: — alius ramus pro-
cedit libere & solitarius juxta costas, ibique cum absorben-
tibus jungitur intercostalibus; — omnes tandem ramuli con-
junctim glandulas intrant sub clavicula vel ad superiorem si-
nistramque sterni partem fitas, atque sic in ductu thoracico
terminantur antequam ille sub jugulari vena flexus angulum
versus tendat ab unione jugularis atque subclaviae venarum
oriundum. —

§. *COSTARUM REGIO.*

Intercostales arteriae comites quoque habent absorbenti-
um ramos, qui totum thoracis cavum ambientes, vel statim
maxima pro parte desinunt in canalem Pecquetianum, pau-
ci vero ramo cordis lymphatico, ab aorta profiliente, jun-
cti cum illo tandem, loco supra jam memorato in lymph-
ticorum quasi oceanum magnum aperiuntur. —

Plexu lymphatico teguntur quasi vasa sanguinea sub cla-
viculis sita, glandulisque, ea in parte valde numerosis, mis-
centur absorbentia, junguntur: — accipiunt quoque pluri-
mos ab extremitate superiore provenientes absorbentium
ramos. —

§. *EXTREMITAS SUPERIOR.*

Sicuti in extremitate inferiori jam vidimus, duplicem ad-
esse

esse absorbentium ordinem, profundum scilicet atque superficiale, idem quoque de hac superiori extremitate certo certius notare licet, quamvis HALLERUS (d), iterum dicat "tenuem tantum notitiam his de vasis ad se pervenisse."

Conspiciuntur numerosi admodum absorbentium rami in dorso manus, patque ramus, injectioni aptissimus, in cellulari reperitur, indicem respiciens digitum. — Obtegunt haec absorbentia aequè dorsum ac interiorem antibrachii partem. — Pone metacarpi pollicis os ab interna sive volae manus parte alius datur lymphaticorum insignis ramus, per quem mercurium immittere facili satis negotio possumus, indeque tota interior antibrachii superficies vasis tegitur absorbentibus: — juxta radialem vero arteriam multa decurrentia vidi vasa absorbentia profunda sic dicta: — semel quoque observare mihi licuit majorem glandulam, ab auctoribus non notatam; scilicet supra processum anconaeum ad externum brachii latus, quorsum omnes fere tendebant ab interna antibrachii parte sita absorbentia vascula quae ramos ad minimum majores septem constituebant —

Ab interiori vero brachii parte, ad cubiti flexuram tres plerumque dantur glandulae lymphaticae, quas vasa antibrachii absorbentia trajiciunt: — Frequentissime etiam haec vasa lymphatica, dum in itinere pergunt, anastomosi invicem

(d) *Elem. Physiol. tom. 1. pag. 175.*

cem uniuntur, atque secedunt iterum majoribus quidem sed numero ut plurimum minoribus ramis, usque dum, interiorem semper brachii partem tenentes, ad cavitatem adscenderunt subaxillarem; — plurimas eo in loco offendunt glandulas, mirifice contorquentur atque miscentur invicem, cumque plexu glandulari sub clavicula sito, de quo supra memoravi, communicant per ramulos numerosissimos; sicque tandem desinunt cum plexus illius vasis in ductu thoracico. —

Verum absorbentia superioris extremitatis a latere dextro; non uti ea in sinistro latere, ad ductum tendunt thoracicum, sed unum prope jugularem venam formant truncum majorem, plerumque ex tubis, quatuor, aut quinque minoribus ramis cervicalibus conflatum; — miscetur cum illis saepius ramulus a glandula thyreoidaea proveniens; — alia quoque lymphatica, quae a ramulis absorbentibus de parte thoracis dextra, ab intercostalium scilicet atque pulmonum furculis, confluerant, hic invicem uniuntur, atque ita ex omnium furculorum congerie unico formato communi trunco ad angulum a vena subclavia dextra atque jugulari ejusdem lateris factum, desinunt. —

Quae ab externa thoracis parte inveniuntur absorbentia versus axillam tendunt omnia, spirali quasi ductu pectus ambientia; in cavitate autem subaxillari cum absorbentibus superioris extremitatis miscentur, glandulisque subaxillaribus inferuntur. —

§. *OE S O P H A G U S.*

OEsophago plurima quoque absorbentia competunt, vel directe in ductum Pecquetianum terminantia, vel ad glandulas bronchiales, tracheales aliasve in vicinia sitas glandulas tendentia. —

§. *T R A C H A E A.*

Similis quoque est lymphaticorum-tubi aëriferi status: — an autem glandulae in membranosa trachaeae parte inventae ad systema lymphaticum pertineant, affirmare nondum certo lubet; non autem omni veritatis specie destituta, atque ulteriori examine dignissima res videtur.

§. *G L A N D U L A T H Y R O I D A E A.*

Plerosque habet lymphaticorum ramos glandula thyroidea, quos vel dimittit ad glandulas a laterali cervicis parte sitas, vel cum aliis tracheae atque oesophagi absorbentibus miscet: — Semel ab hac glandula majorem truncum lymphaticum, statim ad ductum thoracicum tendentem, vidi.

§. *T H Y M U S G L A N D U L A*

Quid proprie sit thymi glandula non satis certo hucdum mihi constat: — plura hanc glandulam, dum adest, habere lymphatica HEWSONO (e) teste credere fas est: — De-
C
fuit

(e) Vid. HEWSONI *opus posthumum* etc. latine redditum a Doctore
 J. T. VAN DE WYNPERSSSE,

fuit autem mihi, quid veri sit, curate examinandi occasio, ea vero nacta, diligentius in ejus fabricam inquiram.

§. *M A M M A E.*

Mammis sua competere vasa absorbentia Illustris CAMPERUS, Belgarum facile summus hisce diebus anatomicus, primus detexit, viditque haec vasa arteriam concomitari mammariam internam: — uniuntur haec vasa cum glandulis ad mediastinum positis, sicque cum partibus thorace contentis anastomosis faciunt, vel etiam ramos ad axillam dant glandulisque ibi sitis aliquando inferuntur. —

§. *C E R V I X.*

A parte cervicis laterali, juxta jugularem venam, atque arteriam carotidem internam, plurimae reperiuntur glandulae lymphaticae, quarum vasa absorbentia collum obtegunt ubique; quum autem minora sint haec vasa non adeo facile, nisi ab exercitatissimo, mercurio replentur.

§. *C A P U T.*

Ad angulum interim maxillae inferioris de glandula ibi sita injectum vidi vas lymphaticum, quod lateralem adscendebat faciei partem, atque ad mediam ferme ossis frontis, regionem pertingebat; — alius versus occiput flectebatur absorbentis vasis ramus: — in posteriori capitis parte facili satis negotio replentur absorbentia, quae ad easdem glandulas

las cervicales reflectuntur; — similiter ramum lymphaticum ad canthum oculi internum, ad nasum, atque ad labia tendentem vidi, qui glandulae inferebatur ad angulum ossis maxillaris inferioris posita, unde deorsum tendebat majus vas lymphaticum, quod lateraliter atque postrosum flexum plexui jungebatur glandulari, retro carotidem internam a parte dextra, sito: — Ab eodem plexu, versus processum mastoideum, aliud tendebat absorbens vasculum, quod non ulterius persequi licuit quam ad canalem usque caroticum. —

§. *C E R E B R U M. O C U L U S. A U R I S.*

Cerebri, auris, atque oculi lymphatica nondum quidem mercurio repleta vidi in C. H. — interim vasa haec absorbentia illis in partibus me vidisse naturali lymphâ distenta nullus dubito, eadem data occasione, feliciter a me mercurio repleti posse, spero. — MONROUS Jun. magnam absorbentium copiam his in partibus facili negotio replevit in pisce Raja, ubi valvularum non adest obex; quam certe conditionem in homine impedimento esse judico, quominus feliciter cerebri absorbentia repleantur.

§. *C E R E B R U M.*

Interim autem quae ad latus falcis antrorsum inveniuntur corpuscula glandulosa; — absorptio fluidi in Encephali cavitatibus effusi; — glandulae in sella turcica sitae, adhuc incogni-

cognitus usus; — ipsa denique analogia, tot mihi suaden-
tia sunt argumenta, quae pro systemate vasorum absorben-
tium in Encephalo, sicut in aliis C. H. partibus, praesen-
te, copiose satis militare videntur.

§. O C U L U S.

In oculo Piscis Rajae plurima observavit MONROUS lym-
phatica: in homine hucusque a nemine, quantum novi,
visa, ratiocinio tamen facile evincenda.

§. A U R I S.

De auris lymphaticis tanquam oculatus testis ipse nihil
dicere valeo, de his autem legi meretur MECKELIUS filius,
(f) qui replendo diverticula cochleae & vestibuli, talia se
reperisse vasa absorbentia ad venam jugularem, seu potius
sinum venosum occipitalem, tendentia haud dubitanter affir-
mare audet. —

Lymphatica vero capitis ulteriori disquisitioni uberrimum
praebent campum, dum haec prae caeteris hujus systematis
absorbentium vasculis ignota magis habenda sunt. —

§. D U C T U S T H O R A C I C U S.

Neesse jam est, ut subjungamus canalis lymphatici maxi-
mi

(f) Vid. PH. FRID. MECKEL Dissertatio Anatomico Physiologica
de *Labyrinthi auris contentis* §. XXXI. continet haec dissertatio
accuratissimam auris descriptionem & delineationem praesertim
diverticulorum COTUNNII, quae anatomicis hucdum minus co-
gnita sunt.

mi decursum. — Incipit magis dilatatus, receptaculi quasi numere fungens, quod ab Anatomicis cisternae lumbaris nomine insignitur: — Supra majorem pelvis aperturam ad tertiam scilicet, quandoque etiam ad quartam lumborum vertebrae, ubi jacet arteria mesenterica inferior, lymphatica crassorum intestinorum sese exonerant in receptaculum majus, quod reticulosam quasi formam saepissime servat, usque dum coeteri tenuium intestinorum canaliculi lymphatici, ad mesentericam arteriam superiorem, in eandem cisternam se se aperiant, & canalem deinde forment ad sensum conoideum, qui inter arteriam aortam & caput diaphragmatis dextrum adscendens thoracis cavum intrat; — jacet ibi intra venam azygaeam eandemque arteriam aortam; — quum autem ad curvaturam pervenerit aortae, inclinatur aliquantulum sinistrorsum; — angulum a subclavia & jugulari vena sinistra formatum, superascendit, tumque reflexus iterum descendendo ad ipsum jam memoratum venarum angulum definit atque terminatur. —

Ludit autem saepius natura hac in terminatione ductus Pecquetiani: — Sic enim in duos canales divisum saepius vidi eundem; quorum alter in subclavia sinistra consueto more, alter vero in dextri lateris venam eandem terminabatur: —

Saepius canalis Pecquetianus per totum decursum conspicitur reticulosus quasi, semper autem canalem format ante-

quam definit in termino suo. — Semel tantum vidi hunc-
ce ductum tres in vena subclavia sinistra terminationes ha-
bentem: — Duplicem se observasse ductum thoracicum,
ab inde cisterna lumbari ad terminationes usque in vena
subclavia dextra atque sinistra, auctor mihi est amicus His-
panus QUIRALTO Chirurgiae cum maxime Professor Madri-
tensis. Refert autem MECKELIUS (*g*): de ductu thoracico
simplici in venam sub claviam dextram terminato. —

§. GLANDULAE LYMPHATICAE.

Glandularum lymphaticarum structura nondum satis eru-
ta videtur: — ex iis autem, quae vidi, cellularem potius
hanc quam cum MECKELIO (*b*) convolutionem vasorum lym-
phaticorum dicerem: — verum tanti viri, aliorumque au-
ctoritas me potius suadet, nil certi ea de structura profer-
re, usque dum, pluribus innixus tentaminibus, novisque ob-
servatis munitus, quid verum sit certus dirimere queam.

§. VASORUM LYMPHATICORUM STRUCTURA.

Vasorum lymphaticorum ea est structura, ut valvulis sca-
teant ubique numerosissimis, atque in paria dispositis; —
dum autem absorbentium furculus in majus vas ejusdem ge-
neris terminatur, valvula tantum unica hujus furculi hiantis
oscu-

(*g*) In Dissert. Epistol. de vasis lymphaticis glandulisque conglo-
batis ad HALLERUM.

(*b*) Vid. Dissert. modo citata,

osculo est apposita, verum duplex conspicitur maximi canalis absorbentis valvula dum in venam subclaviam terminatur. —

Gaudent absorbentia vasa nervis, tunicis atque vasorum vasis sana ratiocinatione demonstrandis potius, quam cultro anatomico visui exhibendis in C. H. — facilius autem in animalibus brutis demonstrantur (i). Oriuntur omnia, quae dicenda sunt absorbentia vasa, osculis apertis vel a tota corporis superficie externa vel a cavitatibus ab intra; quod MONROUS (k) filius Professor cum maxime Edinensis, quem Praeceptorem habuisse gloriatur, diligenti opera accuratisque experimentis demonstravit uberrime. — Verum tamen videtur, non omnia absorbentia unice ad ductum tendere thoracicum, sed et immediatam horum vasorum dari anastomose cum vasis sanguiferis; quod MECKELIUS (l) quidem demonstravit de lymphaticis in ventriculo sitis, atque luce meridiana clarius probatur ipsa majori lymphaticorum in dextro latere in vena jugulari terminatione. —

§. VAS LYMPHATICUM. QUID?

Dicatur itaque vas lymphaticum: ejusmodi instrumentum in C. H. quod tenuitate, firmitate, pelluciditate, atque structura

(i) Vid. SHELDON *History of the absorbent System*. pag. 26.

(k) Vid. ALEX. MOURU JUN. de *Venis lymphaticis valvulis & de earum in primis origine*.

(l) Vid. *Dissert. Epist.* ad HALLERUM saepius jam laudata.

Etura valvulosa, ab arteria, vena & nervo distinctum est: —
 Osculis hiat apertis, atque de corporis superficie tota externa vel interna humores absorbet, unde haec vasa liquore albicante aquoso inveniuntur ut plurimum distenta, quem dein ad ductum vehunt thoracicum, in quo desinunt omnes ramuli lymphatici, veluti in communi trunco, paucis tantum casibus exceptis; quod supra verbulo jam monuimus, magisque adhuc in Physiologia hujus systematis lymphatici, mox tradenda, adstruemus. Linquamus itaque anatomicum lymphaticorum campum, quidque in Physiologia de absorbentibus dicendum sit paucis & presso pede lustremus. —

III°. P H Y S I O L O G I A.

Memoratis jam generaliter, quae in corpore humano inveniuntur, vasis absorbentibus, dubius quis haerere non potest, quin maximum horum vasorum in oeconomia usum agnoscat lubens. —

§. N A T U R A L Y M P H A E.

Continent absorbentia vasa, vehuntque humorem ad speciem aquosum, quem ab omni corporis ambitu, tam externo, quam interno, absorbent; vel, ut HAHNII (m) verbis utar, inhiant: —

Non

(m) Vid. HAHNII *praef. ad latinam versionem* HEWSONI.

Non itaque absorptus ille humor catholicus est nec simplex. — Etenim quae absorbentibus continetur lymphæ constat 1º. ex nutrititia de intestinis absorpta materia; 2º. de ferofo vapore in cavitatibus corporis internis exhalato, atque condensato iterum; 3º. de materia ex ambiente corpus nostrum atmosphaera absorpta: — varius igitur dum lymphæ fons fit, homogœneus certo humor inde oriri non potest: — quam autem chemicum examen profert lympharum differentiam, atque lymphæ propriæ notas, huic elencho breviori inferenda non ratum duxi, potius de illis, in posterum ex professo dicam.

§. LYMPHATICORUM ORIGO.

Manifestum autem, quem continent humorem diversum, ad speciem homogœneum, vasa lymphatica, omnem accipere debere a fonte hoc fluidum propellente, veluti cor propellit sanguinem in vasa sanguifera; vel aliud dari in vasis absorbentibus primi motus progressivi medium; idque probabilius, dum ejusmodi instrumentum quale cor se se præbet vasis sanguiferis, in systemate lymphatico reperiatur nusquam.

Negarunt quidem illud prædecessores, dum systema lymphaticum non nisi vasorum sanguiferorum continuationem habendum esse voluerint; enim vero BOERHAVII (n) sen-

D

(n) Vid. BOERHAVII *Metb. stud. med.* edit Halleriana Tom. I. Cap. 2. p. 444. atque in *Inst. med.* variis in locis.

tentia fuit: — Quod vas sanguiferum in minores dividatur ramos usque dum serosum tandem & inde lymphaeferum oriretur vasculum, ita dicendum, quia vasis lymphatici lumen non nisi trigesies sexies minorem fluidi globulum, seu fluidum sanguine trigesies sexies subtiliorem vehant: — Quodvero tali modo exortum vas lymphaticum arteriosum in venam terminetur denuo similis generis, lymphaeferam scilicet, eaque tandem in majorem vasis sanguiferi ramum desinat; quod ipsae, praeterea sanguiferae venae effusum in cavitatibus liquorem forbeant: — haec autem summa est opinionis Boerhavianae; eamque fertilis potius ingenii splendidissimum exemplum sistere, quam diligentioris naturae scrutationis documentum dare, lugemus.

Non enim 1°. vera est globulorum sanguinis ejusmodi minuta in globulos senarios divisio: —

2°. Vasculi lymphatici lumen ter, quater, quinquies & amplius saepe vasis sanguiferi lumine majus est: — 3°. Nec unquam genuina, ex anatome petita, argumenta doctrinae favent Boerhavianae: — non enim anatomicorum quisquam vasorum memoratum jam decrescentem ordinem experimentis monstrare, nec & continuationem lymphaticorum sive potius absorbentium vasorum ab arteriis venisque injectionibus probare potuit artificiosis; tentarunt quidem permulti, quibus etiam suffragantur summus HALLERUS, MECKELIUS, COWPERUS aliique primae notae viri: — falluntur autem,

at-

atque subreptionis magnae in argumentis experimentisque vitio a vero tantum abluunt, dum illud natura factum putent, quod vi & arte unice fuerat prolatum. — Omnium experimenta eo redeunt potissimum, ut probent, continuationem vasorum lymphaticorum ex facili eorum, per arteriam venamve facta, mercurio, aëre, aliisque materiebus repletionem, dum difficilius, & raro admodum eadem materia, per arterias injecta, in venas transeat; quarum saltem cum arteriis sanguiferis anastomosis omnibus physiologis incontestata haeret: — Falluntur autem, dum facilem in cellulosa telam injectae materiae extravasationem, atque inde vasorum lymphaticorum factam repletionem, pro vera anastomosi, aut vasis accipiant continuatione: Numerosa valde atque accuratissima MONROI (o) filii, GULIELMI atque JOANNIS HUNTERI (p) observata, CRUCKSHANKII, (q) HEWSONI, (r) aliorumque testimonium, luce meridiana clarius probant, nunquam ejusmodi lymphaticorum per arterias factam fuisse repletionem, nisi formata prius per cullularem, communicatione vasorum non naturali. Magna quoque fallacia laborat experimentum a Doctore LOESEKE (s) cum hepa-

D 2

te

(o) Vid. A. MONRO Dissert. de venis lymphaticis etc. pluribus in locis.

(p) Vid. Medical commentaries: atque J. HUNTER Lectures on surgery; Mss. nec non G. HUNTER lectures on anatomy Mss.

(q) Vid. W. CRUCKSHANK Remarks on the absorption of calomel from the internal surface of the mouth, etc. in a letter to MR. CLARE.

(r) Vid. HEWSONI opusculum saepius jam laudatum. —

(s) Vid. A. MONRO disp. supra laudata.

te institutum, quod per longum tempus Berolini adeo fuit celebratum; verum detexit subreptionis visum in eo, MONROUS, ita ut dein ipse Doctor LOESEKE fuerit confessus
*" ne quidem unicum in toto hoc hepate vasculum lymphaticum
 " valvulosum repleti sed arteriae hepaticae ramos crassiores
 " pro iis habitos fuisse;"* — cera enim repletum fuerat viscus, atque interstitia cerae materia aquosa nodosam exacte referebat lymphaticorum formam ac speciem, quod saepius in injectionibus fieri, versatiori incognitum non est: —

Dicta itaque probant, non nimis praecipitanter ex singularis experimenti eventu concludendum esse ad naturalem, & consuetum, partis statum; sed tum demum theoriam esse admittendam, ubi copiosis, iisque a diversis, eodem eventu institutis experimentis, innitatur.

Dicit quoque ipse NUCKIUS (t) *" mundando lieni vitulino intentus, omnique sanguine, aquae tepidae ope
 " jam eloto, copiosum in arteriam splenicam infudi aërem,
 " & spiritu fortius adacto, non tantum plurimas exiguas in
 " superficie lienis vidi elevari vesiculas, sed ex iisdem vesiculis
 " prodire vasa lymphatica, flatu etiam turgida & lienem
 " perreptantia vidi, & quo diutius arteria fuit inflata,
 " eo majorem notavi vasorum numerum:"* — addit dein.

(t) Vid. A. NUCKII *Adenographia curiosa* etc. pag. 51 & 52. — lugendum utique, quod ea, quae de systemate lymphatico tradit hicce auctor, ex anatomia comparata sint petita, & ad C. H. applicata.

deinde: — "ab eo tempore conjicere coepi vasorum lymphaticorum principia ab arteriarum furculis emanare." —

Num autem ad veritatis normam ducta sit haec conclusio de vasorum lymphaticorum origine ex arteriis in experimento jam relato, non est, quod multa verborum ambage demonstrare, necesse videtur.

Quales enim vesiculae istae aëre distentae? — ignorare se lienis structuram protinus monstraret ille, qui vel momentum haesitaverit affirmare, cellulosam tantum hic aëre fuisse repletam: — nec lubet in breviori hoc Elencho fusius esse, omnia quae proferri possent, hujus farraginis ad versariorum argumenta, in edendo opere accurata magis bilance pendam, quidque momenti habeant singula expendam cautus. —

Sufficiat jam dixisse non ex arteriis venisve, nec & a glandulis, sicuti volunt alii, vasorum absorbentium principium petendum esse, verum orificiis apertis ab omni cavitate, & superficie corporis, haec trahere originem: — Proprium itaque hos canales constituere vasorum systema, quae fluidum, quod continent, non per anastomosin, aut continuatum cum systemate sanguifero nexum, accipiunt, verum propriis viribus hauriunt, inhiant, absorbent. — Non itaque dari sic dictas arterias lymphaeferas, quales pingere

quidem voluit aliquis (u) hisce diebus, experimento fallaci a vero abludens. —

§. *ABSORPTIONIS MECHANISMUS.*

Quali autem methodo peragatur haec absorptio; — quali demum mechanismo absorptum fluidum per canales manare pergat; — nunc videamus. — Misso autem aliorum virorum hac de re sententiarum examine, quae veritati, atque naturae, consentanea nobis videtur absorptionis methodus, sequens est: — Hiant vasa absorbentia ubivis in C. H. ostiis suis apertis, atque folliculum quasi formant organicum; qui, materia absorbenda stimulatus, se contrahit, propellitque contentum humorem supra primum valvularum par, in absorbenti vase positum; — ex capillari forsitan minimorum tubulorum attractione omne absorptionis negotium posset explicari in cavitatibus corporis, atque in tubo intestinali, requiritur autem operosa magis actio ea in absorptione quae de tota corporis superficie locum habet: — haud absolum adeo mihi videtur statuere; quod si semel tantum sese contraxerit orificium, aut primus absorbentis folliculus, sicque contentum fluidum adegerit supra primum valvularum par; relaxato deinde eodem folliculo aut orificio spatium quasi vacuum detur, quorsum absorbenda materia sponte sua ruit: — Num vero in corporis superficie, eadem,

(u) Vid. J. BLEULAND *de arteriis lymphaticis.*

dem, quae in pulmonibus, obtineat aëris atmosphaerici per vasa absorbentia mutatio, phlogisticatio scilicet, per attractionem quasi chemicam electivam, locum habeat, res est, ulteriori disquisitione dignissima, dum omni, saltem rationis sanae, fundamento non careat.

Poros in cute dari, demonstratione non indiget, in iisdem autem poris reperiri organica exhalantium vasorum oscula similiter a nemine negari posse, credo; ab eodem autem folliculo, sive infundibulo cutaneo, ortum ducere vasa absorbentia osculis semper hiantibus, est quod argumentis adstruxit ingeniosus & Illustris inter Londinenses Chirurgus JOAN. HUNTERUS. (v)

Quum autem supra primum valvularum par in absorbenti vase jam adscenderit liquor, irritabilitate insigni donatum vasculum minimum, dum stimuletur, contrahit se se propellitque magis & ulterius contentum humorem, quem a motu retrogrado, in statu sano, praeservant valvulae. — Absorptum sic atque propulsum liquorem ductum versus thoracicum vehunt vasa lymphatica, atque per illum canalem sanguini demum reddunt, quae ab eo fuerant secreta prius, ut iterum per corpus circumduci, utilia esse atque fecerni denuo possent.

§. GLAN-

(v) Vid. *Medical commentaries*

§. *GLANDULARUM LYMPHATICARUM MUNUS.*

Omnia vero haec absorbentia vasa, priusquam contentum humorem cum sanguine per ductum thoracicum, aliamve viam, miscent, glandulas afficere, intrare, transigere conspiciuntur: — Eo certe naturae scopo, ut, quae absorpta est variae indolis materia, praeparetur ulterius, laudabilis fiat, atque in succum convertatur animale: — enim vero necesse videbatur, talem fieri plerarumque materialium absorptarum praeparationem, dum eadem materiae, quae non laedere, quin immo prodesse corpori, videntur, praegressa iusta praeparatione, nocivae admodum reperiuntur, atque non raro lethalem certe eventum producere observantur, si statim cum sanguinis massa, non praeparatae, misceantur, licet etiam natura sua blandae sint, atque ipsis nostris humoribus perquam analogae. — Sic aliorum animalium sanguis, lac, adeps, gummi arabici solutio, & plura alia, sanguineo canali protinus infusa, diras saepius producunt animalis excruciationes, tormenta, non raro etiam mortem ipsam. — Ventriculorum igitur ad instar officio fungi videntur glandulae, dum subigant materiam a vasis absorbentibus allatam: — mutatur certo certius per totum decursum continuo absorptum fluidum, vitale redditur; quod inde apparet quum lymphæ, absorbentibus contenta, eo majorem accipiat, gelatinae ad instar concrescendi facultatem,

quo

quo ulterius per canales, glandulasque, suo in itinere fuerit progressa (x).

§. NUM SOLIDA AEQUE AC FLUIDA
ABSORBEANTUR?

Concessa jam, quam a nemine amplius negari posse confido, absorptione, quaeri adhuc liceat, de natura materiae ad absorptionem propriae; num scilicet fluida tantum, an vero solida etiam absorbeantur? —

Non sane dubitandum esse mihi videtur, quin solida aequae bene, ac ipsa fluida, absorbeantur: — Quid enim solidum? — Quid fluidum? — Anne fluidorum constituentes partes, ultimae, sic dictae, particulae verae solidae habendae sunt? — An distinguendum inter fluidum & solidum neglecta humidi notione? — An praeterea fluida absorpta homogenea quidem sunt? — An autem potius plures

E

res

(x) Per longum tempus, tanquam vitae & regni animalis characteristica nota, habita fuit gelatinosa illa, seu potius fibrosa concretio, cum aptitudine caseum praeparandi ex humoribus animalibus secretis, lacte scilicet: verum hac in parte nullatenus ab animali regno differre regnum vegetabile, docet jam a Parisiis inventa, atque facili satis negotio instituta caseosae materiae praeparatio ex vegetabilium farina; — nec etiam multis jam amplius accepta est illa distinctio in regnum scilicet *animale*, *vegetabile*, & *fossile*. — Plures dantur animalium atque vegetantium notae, antehac tanquam characteristicae traditae, quae autem, tales non esse, accurato magis examine jam apparent, dum ambobus, sic dictis, regnis, aequaliter competant: — Potius itaque distinguunt naturam scrutantes Philosophi inter regnum *organicum* & *inorganicum*; prius continet omnia animantia ac vegetantia, posterius autem fossilia. —

res intermixtas habere minimas solidi particulas censenda? —
 Anne sufficit vehiculum quasi, & menstruum adesse fluidum
 ut ita solidi partes liberius absorbeantur? — Indubiam
 fane reddunt solidorum absorptionem, quae in aneurismati-
 bus; — in abscessibus mediastini & capitis; — in exfo-
 liationibus ossium, praesertim exfoliationibus internis; —
 in depressione cataractae, & in plerisque aliis casibus acci-
 dentia, quivis facile observare potest: — scrophulosus ille,
 atque rachiticus morbus, in quo mollities omnium, prae-
 fertim autem longiorum, corporis ossium obtinet, splendi-
 dissimum praebet absorptionis solidorum specimen: — (γ)
 ossium quoque incrementum in foetu; — atque alveolorum
 dentium, in maxilla praesertim inferiori, abolitio saepius ple-
 naria, tot sunt argumenta, quae nullum, sana ratione prae-
 ditum, haesitantem amplius linquere possunt, quin certo,
 solida, aequae ac fluida, absorbeantur, credat. —

§. NUM VASA LYMPHATICA SOLA,
 IN CORPORE ANIMALI ABSOR-
 PTIONIS OMNE NEGOTIUM
 PERFICIANT?

Sunt qui putant, dari quidem absorbentia in corpore no-
 stro, verum non omne ab illis vasculis absorptionis in cor-
 pore negotium peragi; — in opere autem perficiendo venu-

las

(γ) Plura de hocce morbo in Pathologicis dicendum.

fas sanguiferas lymphatica vafa adfiftere: — Illudque probant institutis injectionibus, quibus via, in canalem intestinale patere, conspicebatur: — Verum infcii manserant illi de facili admodum vasculi tenuioris ruptura, atque de transfudatione, in venis saltem atque arteriis intestinorum, post mortem facile locum habente.

Alii autem, ex visa albicante materia in venis meseraicis (z), aliisve in locis nostri corporis (a), lympham lacteorum ibi morari, absorptam prius ex intestinali tubo, vel aliunde, concludunt: — Falluntur autem, dum alii serum quandoque albicantis prorsus coloris esse observarint; dum & lacteam materiam, in vasis placentae exhalantibus matris, haerere posse nullus dubitaverim. —

Negarunt alii absorptionem omnem per lymphatica vasa fieri, dum illa vasa in plerisque animalibus non reperiri censeant, in quibus tamen animalibus, haec vasa revera, magna satis copia & numerosa valde, adesse, recentior docuit observatio. — Alia autem obmoveri adhuc posse dubia, quae, spinosis argumentis intricatim proposita, prima fronte, haud adeo facile eruenda, videntur, non ignoro; — fusius haec omnia pertractandi in praesenti tempus non datur; id autem perficiendum posthac; — dixisse nunc sufficiat: — lymphaticorum saltem systema unice factum fuisse

E 2

ad

(*) Vid. *Elem. Phys.* HALLERI t. I. Sect. III. variis in locis.

(a) Vid. A. BRILL observatio de Humore lacteo coagulato in placenta humana reperto.

ad generalem absorptionis functionem in corpore peragendam, probabilius videri.

§. *LYMPHATICORUM CUM VASIS SANGUIFERIS ANASTOMOSIS.*

Vero quoque videtur simillimum dari lymphaticorum vasorum pluribus in partibus cum venis sanguiferis communicationem, unde omne, quod absorptum fuerat a lymphaticis, fluidum, ad ductum thoracicum unice tendere, dici non potest: — Quin immo majorum quidem lymphaticorum rami, ut supra in descriptione partium anatomica vidimus, ad latus dextrum in vena terminantur jugulari; — in ventriculo quoque lymphaticorum ramuli venis immisce-ri testis est MECKELIUS pater (*b*); MECKELIUS (*c*) autem filius idem refert de absorbentibus auris; — sana praeterea, atque Physiologo digna ratiocinatio, id amplius adstruere videtur: — Aromatica enim ore assumpta, aliaeque foetidae magis materiae, in secundas citius penetrare vias observantur, quam fueta tantum digestionem subacta, ad talia perducere possent organa. Etenim quae lactitans mulier ore ingerit aromatica intra breve admodum temporis spatium in lacte mammarum percipiuntur; qualis etiam sit urinae, post pleraque ingesta, status, nemini latet: — Quorumdam
prae-

(*b*) In *Dissert. Epist.* ad HALLERUM.

(*c*) In *Dissert. de Labyrinthi auris contentis* etc.

praeterea medicamentorum actio topica nimis peragitur cito, quam si circulatione per totum corpus facta prius, tum demum ad partem adfectam delata, effectum filterent. — Illud tamen addere liceat: — materiem absorptam aliquam saltem subire coctionem, antequam sanguinem intret, probabile videri, dum omnia lymphatica prius glandulas trahere, quam sanguiferas venas intrare hucdum ex observatis concludere fas sit.

§. NUTRITIO.

Nutriuntur omnes in corpore partes allata per vasa sanguifera materia nutrititia, quam in suam privam naturam mutat, format, disponitque pars nutrienda: — Videtur autem probabilius hanc perfici nutritionem particularum appositione ab extus; — (d) quod praesertim probatur: 1°. ex faciliiori tali modo elongatione ossium in foetu, dum nutritio fiat per appositionem externam; — 2°. exfoliationibus internis; — 3°. experimentis in animalibus institutis, quae materia, ossa colorante, nutriuntur; — 4°. granulationibus ulcerum; — 5°. tandem ex cohaesionibus inflammatoriis, praeternaturali partium unione, atque elongatione vasorum his in casibus. —

§. EPICRISIS.

Ex dictis itaque concludendum esse judicaverim: — Quod
E 3 vasa

(d) Nutrititiam materiam foetum accipere per absorptionem potissimum cutaneam maxime mihi probabile videtur. —

vasa lymphatica in corpore nostro, peculiare quoddam, a systemate vasorum sanguiferorum toto coelo diversum, vasorum systema constituent; — fluidum haec vehant, ducantque proprio mechanismo ab omni corporis ambitu absorptum; — Solida vero ac fluida certis sub conditionibus ab illis vasis accipiantur; — quod autem absorptum est praeparent, vel naturae reddant amicum, aut saltem larva veluti induant; — nutrimenti denique atque fulcimenti corporis omnis materia ab hisce vasis ad sanguinem vehatur; — atque irritabilitate gaudeant insigni, hincque fiant in morbis, tam auxilii quam mali, fontem uberrimum. —

IV. *P A T H O L O G I A.*

Sicuti C. H. partes reliquae morbis, felicitatis humanae in praesenti vita diris pestibus, vexantur, sic & lymphaticorum vascula a malis istiusmodi libera non sunt; licet enim subtilis sit vasorum lymphaticorum structura non effugit tamen omnem morborum aggressionem, qui saepius in minimis corporis partibus sedem figunt; eadem enim subtilitas atque varietas, ut magnam medendi facultatem praebet, sic magnam etiam aberrandi facilitatem. —

§. *CAUSSARUM PRAEDISPONENTIUM NOTIO.*

Sanitatis notio dum relativa sit; — dum cuius peculiaris secundum propriam partium structuram competat sanitatis

tis gradus; — dum inde pendere sanitas videatur, ut omnes corporis partes & organa agant harmonice & placide; — dum partium actio harmonica ex minutissima saepe organorum structura pendeat; — dum quoque minutior partium structura difficillime eruatur; — facili negotio inde cuius patere potest, quanti operis sit sanitatis punctum in actionum nostrarum scala figere. — Id autem certum, quod quo magis a requisita organisatione interiori, structura & habitu generali; — a sueto agendi ordine abludant partes, tanto major adsit in N. C. morbi similitudo, atque imago vera: — Quin immo haec a statu generali ablusio non raro eo procedit usque, ut morbi nomine stricto sensu insigniri mereatur. — Quid itaque mirandum, si ex ipsa partium organismo interiori, vel & generali constitutione profluentem dissensum in toto, primam atque originariam quasi, ac simplicissimam deduxerim in Pathologicis causam praedisponentem (e), sive *internam*; — talem scilicet, quae pendet vel ex originali connato in partibus corporis constituentibus omnibus, aut in singula parte, vitio organico: —

2°. Dixerim alium dari morbi fontem, ex laesa scilicet par.

(e) Causa praedisponens GAUBIO audit "*conditio quaevis corpori ita, haerens qua aptum illud est nata occasione morbum suscipere*" §. 59. *Instit. Pathol.* edit. tert. — A summo Pathologo eatenus dissentire vellem, ut praedisponentem causam etiam sua ipsa forma morbum aliquando dicere vellem: — nostra de causa morbi praedisponente idaea convenit magis cum GAUBII sententia de morborum seminiis.

partium structura non per originale connatum vitium, sed per casum fortuitum; quam tunc appellare vellem causam morbi *externam*. — Sufficiat autem haec tantum generaliori modo de causa praedisponente disseruisse, ulterior ejusmodi disquisitio jam a scopo nimis aliena est, nec etiam tempus datur, ut pro rei dignitate haec possit pertractari.

Illud notasse praesenti scopo magis respondere videtur, quod generalis illa ad morbos disponens causa, aequae in systemate particulari lymphatico locum habeat, ac in reliquis nostri corporis partibus: — dum autem partes corporis constituentes, aliae fluidae, aliae solidae sint; five contentae aliae, aliae autem continentales sic etiam generatim vitia spectant vel ad solida, vel ad fluida.

Peccat saepius lymphaticorum vasorum systema tam natura materiae contentae, quam vitiatis quibusdam continentium solidorum proprietatibus. —

§. L Y M P H A E V I T I A.

Enim vero lymphae natura variat saepius; — sic albicantem lympham vidit HEWSONUS (*f*); — flavescens magis coloris ipse observavi in puellis chloroticis, maxime convenientem cum ea singulari materia flavescens, quae in sanguine puellarum chloroticarum de vena missa apparet, nec non interdum in scorbuto; quaeque nec ad serum, nec ad ru-

(*f*) Vid. lib. supra saepius laudatus.

rubras particulas, nec ad fibram sanguinis five lympham coagulabilem pertinere videtur. —

De lymphaticorum vulnere saepius lympham stillantem, indeque formatam excrescentiam quasi fungosam, albicantem prorsus, & facile amovendam viderunt HUNTERUS, MONROUS pater, HEWSONUS, BELL aliique. Rubet saepius lympham ex absorpto sanguine: — saepius quoque purulenta de intestinali cavo aut aliunde absorbetur materia, quae hoc pacto lympham sanam vitiat: saepius magna satis terreae materiae copia in lymphaticis fuit observata, praesertim eo in morbo ubi omnium ossium obtinet mollities (*g*). — Lympham exhalantium vasorum majori concrescendi nisu quam naturali gaudere in Hydropicis saepius observare mihi licuit. — Semel quoque post emplastrum vesicatorium, in doloribus Rheumaticis applicatum externae brachii parti, vidi vesiculam elevatam fuisse, ad nodum flavescens, minus jam pelluentem, quam quidem ut plurimum conspicitur; dum autem vesiculam secarem, obtupectus ne guttulam quidem serosi liquoris stillantem de vulnuscule inflecto vidi; dissecta autem magis cuticula elevata, unam solidam, coagulatam, flavescens massam demere potui, quam chemice examinandam quidem seposui, verum, dum alia inte-

F

rea

(*g*) Plura hujus morbi vidi exempla; ossa primo admodum fragilia evadunt, ita ut ipso motu placidissimo in lecto rumpantur facile; Vidi ejusmodi os femoris quod ovi testa crassius non erat. —

rea peragenda essent, penitus negligere coactus fui: — Clarissimus Promotor FORSTEN, amica sua benignitate, duos ejusmodi casus mecum communicavit, quos ille in aegrotis pleuriticis observavit, post vesicatorii parti dolenti applicationem. —

In debilioribus animalibus, qui de lymphaticis stillat liquor, ac ille qui in cavitatibus corporis diversis invenitur exhalatus, minus cohaerere, difficilius coagulari observatur: — Ex absorpto viru venereo, viru varioloso, aliisque contagiis intumescunt glandulae, quod sane pro effectu stimuli inordinati, mutata scilicet contenti liquoris natura, habendum. —

Peccat adeoque lymphaticorum succus, mutatis, natura sua blanda, cohaerentia, fluiditate, aliisque proprietatibus, quae perfectae in statu sano reperiuntur. —

§. VASIS LYMPHATICI VITIA.

Continentium quoque solidorum vitia in systemate Lymphatico pleraque sunt: — Irritabilitate dum gaudeant haec vasa, admodum insigni, a priori etiam patet, quot quantisque morbis, seu potius actionibus irregularibus, abnormibus, subiecta esse possint haec vasa. —

Tenacitate gaudent haec vasa in statu naturali valde insigni, ita ut facili satis negotio mercurii prementem columnam quatuordecim pollicum & ultra ferant, eadem vero il-

la vasa plus justo larga reperi saepius cum diminuta permultum eorundem tenacitate: sic injectione lymphaticorum in pede, in cadavere feminino sexaginta fere annorum occupatus, ablata prudenter cute, vasa vidi per cellularem distributa magna utique adeo, ut prius haec pro lymphatica habere non potuerim, quam accuratius ea examinasse: — injecto autem mercurio, hinc illinc vasa subito disrupta vidi ex minori tantum mercurii columna septem scilicet pollicum horum vasorum tunicas premente. —

Lymphaticorum vasorum tunicas, omnem quam possident pelluciditatem, transparentiam, quandoque amittere, opacas reddi, saepius observavit CLEINIUS Illustris inter Londinenses Chirurgus, atque Anatomicus; Easque idem multo densiores simul vidit atque fragiliores, eundem ferme in modum, quo arteriarum venarumque tunicae crassiores fragilioresque observantur, priusquam vitium in illis obtinet aneurismaticum, vel sic dicta etiam ossificatio (b) vasorum.

Saepius ex absorpta quadam materia inflammatos observare licet canales lymphaticos quum duritie sua, chordae ad

F 2

in-

(b) Hanc semel observavi in eodem cadavere valde insignem. — Aorta scilicet descendens penitus, ad inferiorem pedis regionem usque, carotides aliquantulum, atque omnes arteriae brachialis rami, una cum valvulis in dextro atque sinistro cordis ventriculo erant ossificatae. Ante triennium quoque, in schola anatomica Cl. FORSTEN, in vetulae cadavere singularem videre licuit aortae descendens ossificationem, ad arterias iliacas sese extendentem. —

instar sub cute tensae, sentiantur, atque rubra saepius lineola, vasis lymphatici in cute decursum pingente, ab extus conspicua reddantur.

§. MORBI EX VITIIS SYSTEMATIS
LYMPHATICI.

Saepius glandulas lymphaticas morbis affectas novimus; indurescunt scilicet, scirrhi speciem adoptant, formantque; inflammantur deinde magis, aperiuntur tandem, funduntque materiem ichorosam, faniosam, non purulentam; in quantum saltem de externa specie hoc dijudicare liceat. —

Nonne hoc omne morbi scrophulosi fundamentum esse videtur; — ut scilicet detur systema quod cum debilitate irritabilitatem habeat junctam? — Videtur sane: — & mirros inde saepius in habitu scrophuloso observare licet morbi effectus, quin immo, lusus fere dixerim. —

Dum autem de scrophuloso habitu loquimur, non ad ipsam morbi speciem, a CULLENO *scrophulam* dictam, respiciendum volumus, aut vero talis nobis haeret habitus scrophulosi idaei, illa corporis imago, quae accuratissime a CULLENO delineata legitur, ubi praedispositos ad scrophulam describit sequentem fere in modum: (i) — "*Afficit, ut plu-*
ri.

(i) Vid. CULLEN's *first lines of the practice of Physic*. vol. IV. §. 1741. — It most commonly affects children of soft and flaccid habits, of fair hair and blue eyes; or at least affects those much

rimum, infantes habitus mollis flaccidi, qui crinibus gaudent nigricantibus, oculisque coeruleis; — vel saltem afficit eos frequentius, quam alios oppositi temperamenti ac habitus. — Speciatim afficit infantes, qui cutim habent transparentem, mollem, genasque rubras; — & ejusmodi infantes tumens saepius habent labium superius, quod in medio fissum est; illaque intumescencia saepius admodum conspicua est, atque porrigitur ad nasi columnam & inferiorem narium partem.” alio in loco addit idem sagax ille senex; quod morbus scrophulosus sit peculiaris quaedam systematis lymphatici constitutio.

Morbum in habitu scrophuloso saepius esse larvatum supra dixi; ita ut inflammationes oculorum chronicae, fluores albi, atque non raro suppressa menstruatio, saepius autem mensium fluxus ad vitae periodum minus convenientem, in juniore scilicet aetate, obtineant.

De plerisque nunc morbis scrophulosis agendum foret, ut ita demonstremus, in quantum haec omnia mirifice pendeant a vitio systematis lymphatici statu; vel & appareat quantum in explicandis diversorum morborum symptomatibus plenior horum vasorum cognitio faciat: — Sic prae-

F 3

fer-

more frequently than those of an opposite complexion. — It affects especially children of smooth skins, and rosy cheeks; — and such children have frequently a tumid upper lip, with a chop in the middle of it; — and this tumour is often considerable, and extended to the columna nasi and lower part of the nostrils. — & §. 1749. — this disease depends upon a peculiar constitution of the lymphatic system.

sertim de Scrophula, vel Struma, agere constitueramus, de Fungo articulorum, de Rachitide, Hydrocephalo interno, Tabe dorsali, de Marasmo & Tabe Mesenterica, de Scorbuto, Phthisi tuberculosa, atque Podagra, tanquam morbi, prae coeteris in habitu scrophuloso locum habentibus, quique omnes generali nomine, morbi scrophulosi, insigniri merentur, dum in omnibus idem vitium, licet vario modo larvatum lateat: — de Ascitide & Hydrothorace quaedam notanda forent, ut symptomata, & cura in hisce morbis clarius explicentur: — de Diabete novam, quae verbo allegare liceat, theoriam tradere proposueramus; — quod scilicet sit valvularum praecipue in vasis absorbentibus vitium, una cum vitio renum topico: — motum enim fluidorum retrogradum hoc in morbo admittere valvulas in vasis absorbentibus, est quod observatis probare tentaremus, simul cum accuratiore descriptione conditionis morbosae in ipso rene diabetico inventae. —

Haec autem omnia pro rei dignitate pertractare, dissertationi nostrae arcti admodum pro tali scopo limites non admittunt: — haec igitur alibi referenda.

Quaeri adhuc liceat num in Ictero quoque vasa lymphatica hepatis atque cystidis felleae abnormi modo bilem resorbere; — ad ductum deducere Pecquetianum; — sicque cum sanguine miscere, credendum potius sit, quam quod bilis

aut

aut retineatur in sanguine, aut per ductus hepaticos in ipsa vasa sanguinea regurgitet? —

Ita sane multum suadere videntur a MONROO instituta pleraque experimenta, quae diligenti opera iustaque cautela repetenda censui. —

Pleraque etiam dici merentur de Gonorrhoea & Lue Venerea tamquam ejusdem naturae morbis, revera contagio non diversis, ut aliis quidem visum fuerat. — Haec autem omnia tamquam futurae disquisitionis pensum relinquere cogor. —

§. UTILITAS COGNITIONIS LYMPHATICORUM IN PLERORUMQUE MORBORUM DIAGNOSI ET PROGNOSI.

Lymphaticorum perfecta magis theoria plura in morbis varii generis reddet certiora, si nova non suggesserit: — Enim vero cognita magis generali absorptionis theoria per vasa lymphatica; — cognito vasorum lymphaticorum certo decursu, facile satis judicare datur de plerisque symptomatibus, quae tam in diagnosi quam prognosi morborum rite facienda, haud parum commodi praestant. —

Sic enim topicae affectionis venereae five gonorrhoeae comites saepius sunt bubones, idest glandularum indurationes, quae tum in inguinali parte superiori indurantur; sin autem lentum illud in systema jam penetraverit virus, non adeo
gland.

glandulas inguinales superiores, quam quidem inferiores, videmus affectas, inflammatas, bubonum forma conspiciendas. —

Virus atque contagium aliquod absorptum, dum sua natura oeconomiae animali inimicum est, in loco, quo prius absorptum fuerat, diutius atque per longum satis temporis spatium retineri conspicitur; — Sic contagii variolosi topicos prius observamus nonnullos effectus, antequam serpere ulterius, & porrigi quasi ad totum systema observetur. —

Nonne igitur, sana theoria muniti, ut praecaveatur, quod imminet, sin proserpat virus, periculum, partis topice jam affectae excissionem plenariam suadere liceret? — Ita sane judicaverim theoria non tantum, sed et practicis observationibus hac in opinione munitus: — Saepius enim Illustris inter Londinenses Chirurgus JOAN. HUNTERUS post insitionem variolarum, dum topica vulnusculorum jam aderat inflammatio, cum collectione materiae variolosae, excidit cutis portiunculam, atque ita prohibuit ulteriorem, ex tali insitione, variolosi morbi progressum: — materia autem, quae in insitionis loco jam collecta fuerat, alios inoculavit infantes, qui justo tempore omnia variolarum stadia perpessi sunt. —

Nonne eadem haec operatio suadenda foret, ut praecaveatur venerea lues? — Hoc saltem cum HUNTERO quibusdam in casibus suadendum.

Post

Post rabidi quoque animalis morsum nonne eadem haec operatio unicum ferme medium est, cui prae reliquis omnibus, ab auctoribus laudatis, artis auxiliis, fidendum est? — Ita sane videtur, si plurimorum illorum remediorum effectus curatius lustremus. —

Nonne intumescencia glandularum subaxillarium post insitionem variolarum & actionem topicam veneni illius, potius ex cognito nunc lymphaticorum brachialium ad illum locum decursu explicanda, quam cum MEADIO ex fluxione in partes vicinas, vel cum aliis ex affectione nervorum ob inflammationem in insitionis loco praesentem? — Suadere saltem illud videtur ratiocinium: — probat, atque extra omnem dubitationem ponit, quae eodem saepius tempore obtinet tensae quasi sub cute chordae sensatio, de parte, in qua insitio fuerat instituta ad cavitatem subaxillarem. — Nonne certum inde, quod morbus rite cum systemate fuerit communicatus? — Nonne igitur, praesente hoc symptomate insitioni fidendum magis est, licet etiam haud adeo copiosa, aut fere nulla variolarum eruptio insitioni insequatur? — Pleraque etiam in canceris symptomata dantur, unice ex cognito rite vasorum lymphaticorum decursu explicanda: — Falsè autem prisci glandularum subaxillarium in cancro mammaram affectionem, duritiem scirrhosam, dolorem lancinantem, ex simili horum organorum cum mammis structura, atque ex commercio nervoso explicare tentarunt.

runt. — An autem vera haec structurae similitudo? — non sane ex anatomia probatur: — probatur autem luce meridiana clarius, eadem anatome affecta, quod numerosus satis lymphaticorum plexus de mammis tendat ad cavitatem glandulasque subaxillares: — quod itaque virus cancrosum absorbeatur de mammis, atque deferatur ad hasce glandulas: saepius, proh dolor! in ipsa dilectissima Matre, quae jam cum superis meliori sorte fruitur, illud diri morbi phenomenon observare mihi datum fuit; — aderat & ibidem saepissime dolor acutissimus, lancinans quasi, dum primum glandulae subaxillares afficiebantur, quem a summa sensibilitate potius ipsius vasculi lymphatici, vel a membranosa horum vasculorum structura explicandum judicaverim quam a commercio nervoso mammas inter & brachium: —

Aliud quoque datur aliquando symptoma in canceris mammarum, quod ex decursu lymphaticorum explicare mallet, quam cum clar. summoque CAMPERO (k) a nervis: dum scilicet tensa apparet sub mammis chorda, qua necitur quasi ad costas illud organum, morbo affectum, quaque immobile quasi redditur. — Nonne manifestus heic loci adest absorben-

(k) Vid. CAMPERI *Demonstrationes Anatomico — Pathologicae* part. I. lib. I. cap. 2. pag. 9. ubi sequentia: — 'In carcinomatibus glandulas eas potissimum adfici eodem veneno videmus, quae ab iisdem truncis nervos acquirunt. — Dum mamma scirrhus vel cancro in altum elevatur, axillares intoxicantur glandulae; si labium inferius submaxillares ac parotides inficiuntur. — Nervorum semper, vasorum sanguiferorum tramitem tetrum id virus nunquam sequitur. —

bentium, ac glandularum mammalium cum absorbentibus vasis intercostalibus nexus pathologicus? — Nonne anatomicæ docet intercostales absorbentium ramos cum thoracis plerisque lymphaticis jungi? — Nonne igitur exinde omnis periculi fons apertus, qui semper ferme dixerim, mammae excisionem concomitatur, dum illud symptoma jam adfuerit? Nonne metuenda magis est cancrofa per anastomosis facta partium internarum affectio, quam partis non adeo vitalis affectio magis externa? — Nonne hoc in casu operatione chirurgica in pejus vertitur morbus, dum omnis virus cancrofi vis unice dein ad partes dirigetur internas, quae antea divisa magis, atque quiescens veluti, in parte externa ferebatur, dividebatur saltem? — Nonne dissuadenda igitur hoc in casu operatio chirurgica? — Sic saltem mihi videretur.

§. *M E T A S T A S E S.*

Plura denique, ni fere omnia, quae in varia metastasium doctrina occurrunt phaenomena unice & potiori jure ex vasis absorbentium decursu, nexu, anastomosis explicanda judicaverim. — Magnus hic aperitur novae utique disquisitionis pro pathologo campus, fideli naturae observatione, lampadis ad instar, praelucens, atque per tenebras, penitus jam in cognitum vel saltem nondum perquisitum, monstrante viam: —

In hac quoque sparta nobiliori vires ulterius tentare me-

as optarem: — jubet autem necessitas, ut quae plura his addi possent, linquam tradenda alibi usque dum tempus magis opportunum, magis otiosum, faveat; novisque experimentis atque observatis, quae hac de materia notavi, confirmata, atque amplificata habeam. —

Sufficiat itaque pauca haec rudiori tantum penicillo de systemate lymphatico tetigisse. —

Jam autem dum generaliora magis de systemate absorbentium toto tradiderim, summi tandem HAHNII (1) verbis concludere liceat: —

Quanta sapientia! — quanta, quamque providens benignitas, ut ex coeteris, quas Auctor Naturae animantibus tribuit, rebus eximiis atque commoditatibus, sic ex contemplatione lymphatici apparatus elucescunt! — Quam solers subtilisque descriptio partium, quamque admirabilis fabrica singularum!

Omnia vero aptissime cohaerent & ad incolumitatem animantium quasi consentiunt: suntque ita facta ita locata, ut nihil eorum supervacaneum sit, nihil ad vitam retinendam levandamque non necessarium, nihil quo possit excogitari melius.

T A N T U M.

(1) In praefatione ad HEWSONUM.

T H E.

T H E S E S.

I.

Antrum Hygromi, sinus frontales, atque Etmoidales, mucosae praesertim retinendo non inserviunt, verum loquelae formationi.

II.

Vesiculae seminales non sunt complexus cellularum communicantium, sed verus canalis convolutus.

III.

Vesiculae seminales false ab Anatomicis habentur liquoris seminalis, a testibus praeparati, receptacula, depositoria; — liquorem a seminali diversum continere visae sunt in plerisque ab J. HUNTERO institutis experimentis: — Pleraque etiam dantur animalia, quae hisce vesiculis omnino carent: — Ipsae, quam continent, materiam secernere videntur, dum eadem plena reperiuntur, licet cicatrix aliisque obex detur, quominus, ne guttula quidem, de vase deferente ad illas vesiculas, possit deferri: — Liquorem tamen has subministrare, ad foecundum cum aliis liquoribus semen constituendum, nullus dubito. —

IV.

Capsularum renalium usus incognitus: — Non ad organa uropoietica pertinere videntur, dum hisce absentibus plenarie, adesse tamen capsulae deprehendantur: — Mirus illorum cum cerebro nexus talis, ut in acephalis, deesse quoque renales capsulae observentur.

V.

Labyrinthus auris, aqua ab omni parte plenus, ne quidquam aeris in se continet.

VI.

Respirationis functio pro parte voluntaria, pro parte autem involuntaria est: — Ex aëre inspirato, tanquam fonte principali hauritur calor animalis, methodo non secus ac electiva in Chemicis attractio interpretaenda.

VII.

Digestionis negotium in homine merae solutionis Chemicæ quasi processum esse luce meridiana clarius probant acutissimi SPALLANZANI experimenta: — Liquor gastricus vera gaudet facultate fermentationes sistente.

VIII.

Propriam sibi in Utero vitam trahit foetus: — nec ullum datur vasorum matrem inter & foetum commercium, nulla anastomosis. —

IX.

Regenerantur omnes ferme in N. C. partes amissæ, abscissæ, modo vitales non sint: — regenerantur nervi, ossa, tendines, membranae, cartilagines, aliaque. —

X.

Petechiæ non semper mali moris omina in febribus habenda videntur.

XI.

Febris causa proxima nec videtur esse fluidum aliquod, aut extranea materia in corpore gyrans; — Nec placet BOERHAVII adamata opinio, lentor; — Nec & CULLENI debilitas, spasmus, reactio, mihi arrident: — Si verior aliquis proferranda foret causa, hanc sane coeteris anteponerem quæ læsam ponit in cerebro functionem cum inordinata energiae nervosæ in aliqua parte actione; — hanc symptomata confirmare, suadere causæ remotæ videntur.

XII.

In hernia inguinali simplici saccum bernialem per totam longitudinem cultro aperire nollem: — Qui ab Ill. POTTIO inventus est culter Jacci berniosi discissioni non adeo favet; — cultro hic potius ejusdem figuræ ac ille POTTII, verum in parte convexa secante, utendum.

XIII.

T H E S E S.

XIII.

Allansoni amputandi methodus, per quatuor stadia, sic dicta, prae reliquis hucum Parisiis, in Germania atque Hollandia secutis, maximopere mihi placet. —

XIV.

Exstirpatio magnarum articulationum, ab Ill. atque Expertissimo PARKIO, Chirurgo Anglo, primum proposita, ac saepius jam instituta, in morbis articulorum, ubi alias membri amputatio foret necessaria, suadenda utique. —

XV.

In ulceribus malignis, foetidis, atque in gangraenis liquoris gastrici applicatio proficua admodum. —

XVI.

Medicum legalem totum investigare cadaver oportet, neque sententiam proferre prius de absoluta aut hypothetica vulneris lethalitate, quam omnes rite perspexerit corporis partes: — Rei vita a Medici legalis sententia prolata dum pendeat, accuratissimam haec flagitat attentionem, & necessarium reddit, Medicum legalem Anatomes & Physiologiae optime gnarum habere.

XVII.

Hymenis membrana virginitatis signum haberi nequit, dum nec ejusdem absentia virginitatem amissam, nec praesentia foeminam declaret.

XVIII.

Caute utique Medico legali procedendum, si infantem, probabiliter a matre necatum, aut in carina inventum, examinandum habet: — Argumentum ex pulmonum gravitate specifica petatum fallax utique, ac incertum: — Caveat itaque, ne, infanticidio gravans matrem, Medicus fornsis hanc sua culpa morte plectet incautus, & ipse sic homicidii reus evadat.

XIX.

Synchondroseos pubis sectionem instituere vellem nunquam: —

T H E S E S.

In capitis incuneatione vel ad sectionem caesaream refugiendum judicarem, vel, urgente necessitate, perforatorio uterer instrumento.

XX.

Omnia hucdum cognita graviditatis signa prahabilitatem quidem summam, non autem ipsam certitudinem veram in casu dubio dare possunt unquam. —

XXI.

Secundinarum expulsionem, operosae prorsus naturae linquere nefandum: — Damnanda quoque placentiae nimis cito, directe post foetum expulsum, per vim adhibitam extractionem; — Mediam semper providus viam sequetur obstetricans. —

XXII.

Magnesia alba calcinata prae illa valet, quae generatim in Pharmacopoeis obvia est: — eadem autem non nisi acido laborantibus purgat.

XXIII.

Magnesia alba, non calcinata, cum acido ex ventriculo humano effervescit: — Cum sulphure autem, sicut alkalia coetera, hepar sulphuris constituit.

XXIV.

Ipecacoanbae vi Emeticae antidotum est acetum. —

XXV.

Dantur septem alkalinorum species scilicet 1°. alcali vegetabile; 2°. alkali fossile, stricte sic dictum, 3°. calx, 4°. terra ponderosa, 5°. magnesia, 6°. alkali volatile, & 7°. aër alkalinus. —

XXVI.

AEque in plantis, ac in coeteris regni organici objectis, foeminae & maris connubium videtur esse necessarium, ut species propagetur; — fallaciam itaque in experimentis latitantem suspicor, quae ab acutissimo Abbate SPALLANZANI eum in finem instituta fuere, ut plantarum foeminarum foecundationem sine maris interventu probaret.

E R R A T A.

- In Prooemio lin. 3. peregrinarem *lege* peregrinarer
 ——— lin. 17. palestrae *l.* palaestrae
- Pag. 2. lin. 11. genuina fons aperta *l.* genuinus fons apertus
 lin. 18. adversarios *l.* adversarii
- Pag. 4. lin. 16. factum inventum *l.* inventum
 lin. 20. observata facta *l.* observata
- Pag. 5. lin. 7. volvi *l.* volvo
 lin. 15. quod *l.* qui
- Pag. 12. lin. 4. laevis *l.* levis
- Pag. 13. lin. 19 non fuit: *l.* non fuit,
- Pag. 23. nota k. MOURO valvulusis *l.* MONRO valvulosis
- Pag. 26. lin. 5. subtiliorem *l.* subtilius
- Pag. 27. lin. 18. cullularem *l.* cellularem
- Pag. 28. lin. 2. vitium *l.* vitium
- Pag. 31. lin. 1. pulmonibus, obtineat *l.* pulmonibus obtinet,
- Pag. 35. lin. 1. adfistere *l.* juvare
 lin. 3. conspicebatur *l.* conspiciebatur
- Pag. 36. lin. 12. ramuli *l.* ramulos
 lin. ultima nemini *l.* neminem
- Pag. 41. lin. 19. inflecto *l.* inflicto
- Pag. 43. lin. 6. lymphatica *l.* lymphaticis
- Pag. 47. lin. 2. regurtitet *l.* regurgitet
- Pag. 48. lin. 10. muniti *l.* munitis
- Pag. 51. lin. 20. del. pro
- Thesis 3. lin. 6. plena *l.* plenae
 11. lin. 4. aliquis *l.* aliqua
 18. lin. 2. carina *l.* latrina
 21. lin. 3. extractionem *l.* extractio;

